

**Gemeente
Rotterdam**

Denis Wiering
Programmamanager Drugs & Alcohol

Jeroen de Greeff
*Onderzoeker & adviseur lokaal
alcoholbeleid*

De inzet van mystery-shoppers ten behoefte van het toezicht

Lessen uit het buitenland en de voordelen voor gemeenten

Inhoud

- ▶ Hoeveel inzet aan toezicht leidt tot hoeveel naleving?
- ▶ Hoe kan het efficiënter?
- ▶ Voorbeelden uit het buitenland
- ▶ Business case voor gemeenten
- ▶ De weg naar effectievere handhaving

Inzet aan toezicht

- ▶ Leefijdsgrenzencontrole: 1,5 uur per bezoek per verkooppunt (berekening nVWA)
- ▶ 4 bezoeken per verkooppunt per jaar
- ▶ Ofwel: 6 uur per verkooppunt op jaarbasis (exclusief basiscontrole of controle op doorschenken)

Effectiviteit van toezicht & handhaving

Enforcement intervention

Significant initial en long-term effects

17% reduction immediately following check

14% at 2 weeks **10%** at 2 months

3% long-term reduction

Training intervention

Initial (nonsignificant) reduction

3% long-term increase

Hoe kan het efficiënter?

- ▶ Mysteryshoppers

Gebruik mysteryshoppers

Huidige situatie NL

- Mysteryshop-onderzoeken
- Algemeen nalevingscijfer
- Contact met verkopers na publicatie
- Geen sancties mogelijk vanwege uitlokking
- Goede evaluatiemethode alcoholbeleid

Huidige situatie Verenigd Koninkrijk

- Mysteryshoppers als onderdeel van de handhavingsstrategie
- Algemeen nalevingscijfer
- Na aankoop poging gelijk contact met verkoper
- Sancties n.a.v. overtreding
- Goede evaluatiemethode alcoholbeleid

Mysteryshoppers in de UK

- ▶ In 1999 nalevingsonderzoek in de VK*
 - ▶ Naleving rond de 17% voor 16-jarigen (leeftijdsgrens 18)
 - ▶ “Vendors perceive little risk in selling alcohol to minors”
 - ▶ Aanbeveling onderzoekers: legalisatie gebruik mysteryshoppers door handhavers
- ▶ In 2001 gelegaliseerd in Engeland en Wales
- ▶ In 2003 handhavingsplicht voor lokale autoriteiten
 - ▶ Lokale autoriteiten aangemoedigd mysteryshoppers te gebruiken
 - ▶ Tegenwoordig maken alle lokale autoriteiten hier gebruik van

▶ * Willner et al (2000)

Efficiëntie handhaving

Landelijk nalevingscijfer NL: 28% (2011) *

Locatie	Nalevingscijfer VK** voor legalisatie	Nalevingscijfer VK na legalisatie***
Thames Valley (ENG)	37% (1999)	76% (2009/2010)
West Yorkshire (ENG)	37% (1999)	81% (2012)
Greater-Manchester (ENG)	-	80% (2008)
Birmingham (ENG)	-	79% (2008-2012)
Newcastle (ENG)	-	100% (2012)
Swansea (WAL)	-	76% (2010)
Cardiff (WAL)	-	92% (2010/2011)

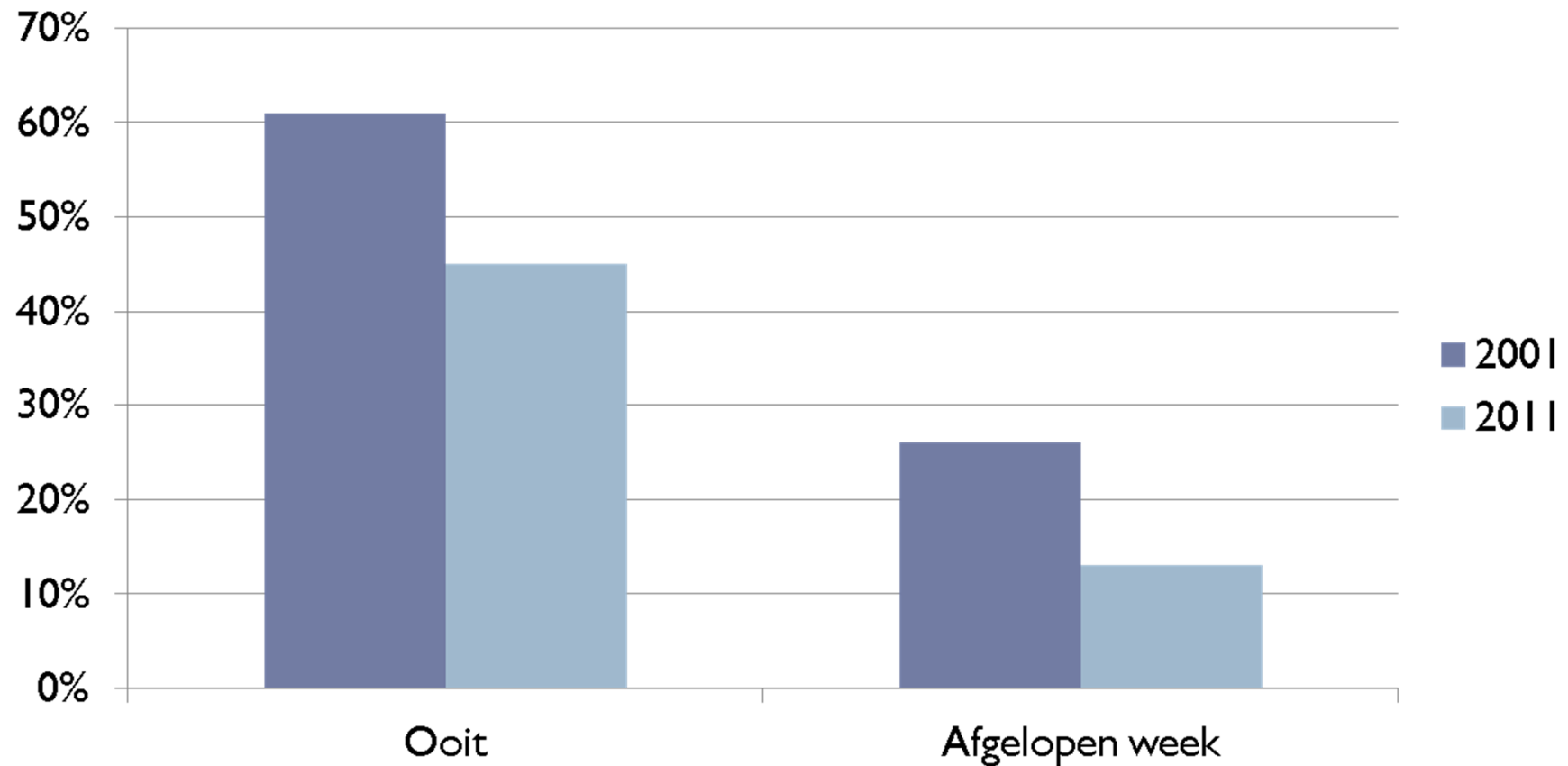
* Van Hoof et al. (2011), ** Willner et al. (2000), *** Willner (2013)

Efficiëntie handhaving

- ▶ Nationale handhavingscampagne in Engeland: naleving van 50% (2004) naar 80% in 2006 en 85% in 2007
- ▶ Effect het grootst bij bezoeken van >15% van de verkooppunten
- ▶ *“An evaluation in Scotland concluded that test purchasing was the most useful intervention and had significantly decreased underage alcohol sales”*

Efficiëntie handhaving

Drinkgedrag 11-15 jarigen in VK tussen 2001 en 2011*

▶ * Willner (2013)

Waar gebeurt dit nog meer?

- ▶ Duitsland
- ▶ Oostenrijk
- ▶ Kroatië
- ▶ Slowakije
- ▶ Zwitserland

Mulder & De Greeff (nog te publiceren)

- ▶ Verenigde Staten
- ▶ Australië
- ▶ Canada
- ▶ Nieuw Zeeland
- ▶ Ierland

Willner (2013)

Business case

- ▶ **Situatie I (klassieke rol toezichthouders)**
 - ▶ 50 hotspots x 4 bezoeken x 1,5 uur
 - ▶ 300 uur x 50 €/uur = 15.000 € per jaar
 - ▶ Maximaal langetermijneffect: 8% stijging naleving

- ▶ **Situatie II (mysteryshoppers t.b.v. handhaving)**
 - ▶ 50 hotspots x 4 bezoeken x 0,5 uur
 - ▶ 100 uur x 55 €/uur = 5.500 € per jaar
 - ▶ Maximaal langetermijneffect: 50% stijging naleving

De weg naar effectievere handhaving

- ▶ Legaliseer het gebruik van mysteryshoppers door toezichthouders Drank- en Horecawet

STAP wil zich hiervoor inzetten. U ook?

→ Mail naar jdegreeff@stap.nl

Bedankt voor uw aandacht

Vragen??

Denis Wiering
ds.wiering@rotterdam.nl

Jeroen de Greeff
jdegreeff@stap.nl

